

Các Lực Lượng Trong Quốc Trong Chiến Tranh 1960-1975

Tác Giả: Trán Gia Pháng

Thứ Bảy, 05 Tháng 6 Năm 2010 10:07

Chiến tranh cục bộ xâm lược của VNDCCH (Chiến tranh Bác Việt) là quân đội VNCH. Quân đội Việt Nam Cộng Hòa (QĐVNCH) là hậu thân của Quân đội Quốc Gia Việt Nam (QGVN).

1. VIỆT NAM CỘNG HÒA (NAM VIỆT NAM)

Chiến tranh cục bộ xâm lược của VNDCCH (Chiến tranh Bác Việt) là quân đội VNCH. Quân đội Việt Nam Cộng Hòa (QĐVNCH) là hậu thân của Quân đội Quốc Gia Việt Nam (QGVN).

Quân đội QGVN được thành lập tại Hội nghị cao cấp Pháp Việt ngày 5-11-1950 tại Đà Lạt, giữa các trưởng Bộ Ngoại, Thủ tướng Trần Văn Hữu và Phan Văn Giáo, chánh thanh tra quân đội (hàm trung tướng ngày 4-4-1950) phía QGVN, và Jean Letourneau, bộ trưởng Các quốc gia liên hiệp và đội trưởng Alphonse Juin, tướng thanh tra quân đội Pháp về phía Pháp. Hội nghị đã diễn tiến trong vòng 5 năm, QĐQGVN số gồm 115,000 người, với quân trang và vũ khí do Hoa Kỳ viện trợ. Trong giai đoạn đầu, Pháp số cho mượn sĩ quan, kinh phí số do ngân sách Việt Nam và viện trợ Hoa Kỳ đài thọ

Theo hiệp định quân sự ngày 8-12-1950 tại Sài Gòn giữa các trưởng Bộ Ngoại cùng Thủ tướng Trần Văn Hữu ký với cao ủy Pháp tại Đông Dương là Léon Pignon, thì từ đây QĐQGVN thuộc thẩm quyền của các trưởng Việt Nam, có các quan liên lạc với Quân đội Liên Hiệp Pháp (LHP). Tổng thể lực lượng quân đội LHP tại Đông Dương nhằm quy định chủ huy tại cao, nhưng các đơn vị Việt Nam có cấp chủ huy người Việt. (1)

Nghị định 147/QĐ/ND ngày 12-4-1952 quy định thành lập Bộ Tổng tham mưu QĐQGVN. Ngày 1-7-1952, bộ Tổng tham mưu đã chia toàn thể lãnh thổ QGVN thành 4 quân khu:

Đầu tiên quân khu : Nam Việt.

Đầu tiên quân khu : Trung Việt.

Đầu tiên quân khu : Bác Việt, kể cả cao nguyên Bác Việt.

Đầu tiên quân khu : Cao nguyên Trung Việt.(2)

Sau Hiệp định Genève (20-7-1954), hệ thống quân khu trên đây thay đổi vì Đầu tiên quân khu là

Các Lực Lượng Trong Nước Trong Chiến Tranh 1960-1975

Tài liệu: Trích Gia Phả

Thư số: Bảy, 05 Tháng 6 Năm 2010 10:07

Bộ Chỉ huy thu nhập và nhà cầm quyền phía bắc vĩ tuyến 17. Năm 1956, hệ thống quân khu QĐVNCH được chia như sau:

Đơn vị quân khu : Các tỉnh miền Đông Nam phần

Đơn vị quân khu : Trung phần (không thay đổi)

Đơn vị quân khu : Kontum, Pleiku, Bình Định, Phú Yên

Đơn vị quân khu : Các tỉnh phía nam Cao nguyên Trung phần và phía nam duyên hải Trung phần

Đơn vị quân khu : Các tỉnh miền Tây Nam phần

Quân khu Thủ đô : Sài Gòn, Gia Định, Long An (Sau Long An tách khỏi QKTĐ) (3)

Vào tháng 12-1954, quân đội QGVN gồm 165,000 binh chính quy và 65,000 quân địa phương (phần lớn quân).(4) Khi QGVN trở thành VNCH, thì quân đội QGVN được đổi thành Quân đội VNCH.

Các đơn vị của QĐVNCH được tổ chức thành lập: Quân đoàn I ngày 1-6-1957, Quân đoàn II ngày 1-10-1957, Quân đoàn III ngày 1-3-1959. Sau đó, ngày 13-4-1961, số chỉ số SL.98/QP chia lại lãnh thổ thành ba vùng chiến thuật (CT) và Biệt khu Thủ Đô. Cần chú ý là quân khu và vùng chiến thuật là khu vực quân sự, còn quân đoàn là đơn vị quân sự đóng trên các khu vực quân sự.

Ba vùng chiến thuật theo số chỉ số SL.98/QP ngày 13-4-1961 như sau: Vùng I CT gồm các tỉnh từ Quảng Trị đến Quảng Ngãi, do Quân đoàn I trực tiếp đóng. Vùng II CT gồm Cao nguyên Trung phần và các tỉnh từ Bình Định vào Bình Thuận, do Quân đoàn II trực tiếp đóng. Vùng III CT gồm các tỉnh từ Bình Tuy vào Nam do quân đoàn III trực tiếp đóng.

Tháng 5-1961, tân phó tổng thống Hoa Kỳ là Lyndon Johnson đến thăm Việt Nam. Sau khi Johnson trở về Hoa Kỳ, tổng thống Ngô Đình Diệm đề nghị tăng thêm 100,000 quân, nghĩa là từ 170,000 lên 270,000 người, nhưng lúc đó phía Hoa Kỳ đề nghị giúp tăng thêm 30,000 người từ tháng 8-1961.(5) Sau đó, tháng 12-1962 quân sự tăng lên 205,000 (binh), 5,000 không quân, 5,000 Hải quân và 67,000 Địa phương quân.(6)

Từ ngày 1-1-1963, một đơn vị mới được thành lập, đó là Quân đoàn IV và Vùng IV CT.(7) Vì

Các Lực Lượng Trong Nước Trong Chiến Tranh 1960-1975

Tác Giả: Trần Gia Pháng

Thứ Bảy, 05 Tháng 6 Năm 2010 10:07

---

váy Nam phán đác chia lái: Vùng III CT gám các tánh Bình Tuy, Phác Long, Bình Long, Bình Dáng, Biên Hòa, Long Khánh, Phác Tuy, Tây Ninh, Háu Ngháa, Long An. Vùng IV CT tá Đánh Táng xuáng tái Cà Mau.

Dái các Vùng CT là các Khu CT (cáp liên tánh), táu khu (cáp tánh), chi khu (cáp quán). Thái chính phá Trần Văn Háng, ngày 27-11-1964, Hái Đáng Quân Lác ná đánh lái các Vùng và Khu CT: Toàn quác đác chia thành 4 Vùng CT, 1 Bát khu Thá đá và 1 Đác khu Ráng Sác. Mát lán náa, vào tháng 7-1970, các Vùng CT đái trá lái thành các quân khu.(8) Vì cáp Vùng CT bá thay thá, nên khu CT bá bái bá, chá còn táu khu trác thuác quân khu.

Sau khi chính phá Ngô Đình Diám sáp đá năm 1963, cáng đá chián tranh càng ngày càng ác liát. Do nhu cáu chián tráng, quân sá QĐVNCH gia tăng nhanh chóng:

363,787 (chính quy, nghĩa quân, đáa pháng quân) 12-1964

443,165 (nt) 12-1965

633,645 (nt) 12-1966

678,728 (nt) 12-1967

866,728 (nt) 12-1968

883,730 (nt) 12-1969

1,054,125 (nt) 12-1970

1,046,254 (nt) 12-1971

1,089,982 (nt) 12-1972.(9)

Cho đán khi chám đát cuác chián năm 1975, sá láng trên đây ít thay đái.

Ngày 19-6-1965, các táng lánh QĐVNCH thành láp Hái đáng Quân lác và nám chính quyán. Tá đây QĐVNCH đái thành Quân lác VNCH. Trác năm 1971, QLVNCH gám 10 sá đán Bá binh. Tháng 10-1971, Sá đán 3 Bá binh đác thành láp, trá thành sá đán thá 11 cáa QLVNCH.

Theo láng giá cáa mát sá chuyên viên quân sá, tuy QLVNCH gám 11 sá đán và khoáng 1,100,000 quân, nháng quân chá lác thác sá chián đáu chá khoáng trên dái 300,000. Phán còn lái là Đáa pháng quân, Nghĩa quân và các lác láng háu cán.

Quân cháng VNCH gám có Lác quân vái 4 quân đán (gám 11 sá đán Bá binh), Không quân,

Các Lực Lượng Trong Nước Trong Chiến Tranh 1960-1975

Tác Giả: Trần Gia Pháng

Thứ Bảy, 05 Tháng 6 Năm 2010 10:07

Hái quân. Binh chủng VNCH gồm Thißt giáp, Công binh, Quân vận, Truyßn tin, Quân y, Lực lượng Đßc biệt, Liên đoàn 81 Biệt cách Dù và Lực lượng tßng trß bị gồm có Sĩ đoàn Nháy dù, Sĩ đoàn Thủy quân Lực chiến và 21 Liên đoàn Biệt động quân.

Lực lượng võ trang còn có Nghĩa quân và Đßa phßng quân, đßng chính thức sáp nhập vào QĐVNCH bằng sắc lệnh số 161/SL/CT ngày 22-5-1964.

Binh sĩ đßng tuyển chọn có hai hạng: hạng tình nguyện và hạng quân dßch. Tình nguyện là những thanh niên tự ý tham gia quân đßi. Quân dßch gồm những thanh niên đßn 18 tuổi, không vì lý do gia đình, lý do học vấn, học nghề nghiệp, đßu thi hành quân dßch. Thißi hßn quân dßch tùy hoàn cảnh chiến tranh. Lúc đßu 12 tháng, sau tăng 18 tháng và rồi 24 tháng. Đa số các tßnh đßu có tßng huấn luyện tân binh, khóa căn bản quân sự 3 tháng, và tßng huấn luyện hß sĩ quan, khóa học 6 tháng.

Vß cấp bậc sĩ quan, có hai tßng huấn luyện sĩ quan là là Trßng Võ Bộ Quốc Gia Đà Lạt và Trßng Sĩ Quan Bộ Binh Thủ Đức. Ngoài ra, có các tßng huấn luyện sĩ quan Không quân, Hải quân và tßng Chiến tranh chính trß.

Trßng Võ Bộ Liên Quân Đà Lạt đßng khánh thành ngày 5-11-1950. Năm 1959, tßng thßng Ngô Đình Dißm ra lệnh cải tổ thành Trßng Võ Bộ Quốc Gia Đà Lạt. Trßng huấn luyện sĩ quan hßn dßch chuyên nghiệp cho quân đßi. Lúc đßu, chương trình học chỉ 3 năm. Đßn năm 1966, nhà tßng áp dụng chương trình học 4 năm., lấy học viện West Point của Hoa Kỳ làm mẫu. Hai năm đßu sinh viên học chung. Hai năm sau, sinh viên học riêng theo quân chủng đã chọn: Lực lượng quân (bß binh), Không quân, Hải quân.

Trßng Sĩ Quan Trß bị Thủ Đức khai giảng ngày 9-10-1951, cùng một lúc với Trßng Sĩ Quan Trß Bộ Nam Đßnh. Một khóa học trong 9 tháng. Sau khóa đßu tiên, tßng Nam Đßnh đóng cửa năm 1952. Trßng SQTB Thủ Đức tiếp tục hoạt động, đßi tên năm 1955 thành Liên Trßng Võ Khoa Thủ Đức. Năm 1963, tßng đßi tên lấy tên của thành Trßng Bộ Binh Thủ Đức. Từ năm 1968, do tình hình chiến tranh, một năm nhà tßng đào tạo ba khóa cho đßn năm 1975.

Trung Tâm Hußn Luyện Không Quân đßng thiết lập tại Nha Trang năm 1952, lúc đßu do các sĩ quan Pháp huấn luyện. Từ năm 1954, các sĩ quan Không quân đßu xuất thân từ các tßng Không quân của Pháp. Sau năm 1954, Trung tâm mở rộng ngày càng phát triển, tuy nhiên sau phßn

Các Lực Lượng Trong Nước Trong Chiến Tranh 1960-1975

Tác Giả: Trán Gia Pháng

Thứ Bảy, 05 Tháng 6 Năm 2010 10:07

---

huán luyán căn bán, các sĩ quan đáu đáng cá gái du hác Hoa Ká. Đán năm 1973, thì sĩ quan đáng cá đào táo tái chá. Trung tâm HLKQ Nha Trang gám các tráng: Tráng Huán Luyán Phi hành, Tráng Huán Luyán Ká Thuát và Tráng Huán Luyán Quân Sá, Tráng Sinh Ngá.

Tráng Sĩ Quan Hái Quân đáng cá thành lập tái Nha Trang ngày 26-4-1955, chuyên đào táo sĩ quan Hái quân cho Quân lực VNCH. Có mát số sĩ quan đáng cá gái qua hác tái Hoa Ká. Tráng Đái hác Chiến tranh Chính trá đáng cá thành lập tái Đà Lạt, theo sác lánh số 48/SL/QP ngày 18-3-1966, chính thác hoát đáng ngày 1-1-1967. Tá đó đán năm 1975, Đái hác náy tá chá đáng cá 6 khóa hác. Khóa 4 ra tráng ngày 22-4-1975 và khóa 5 cùng khóa 6 cháa hoàn tát thì mián Nam Viát Nam sụp đá năm 1975.

2. VIỆT NAM DÂN CHỦ CáNG HÒA (BáC VIỆT NAM)

Chá tâm má cuác chiến tranh xâm lăng mián Nam Viát Nam, ngay tá khi vá Hà Nội cá má quyán sau hiáp đánh Genève (20-7-1954), đáng Lao Động (LĐ) lián tái huán luyán “quân đái nhân dân”. Đáo quân náy đáng cá “đát đái sá lãnh đáo tuyát đái, trác tiáp vá mái mát cáa ĐCSVN [đáng LĐ], thuác quyán tháng lĩnh cáa chá tách nác, và chá huy, đáu hành cáa bá tráng Bá Quốc phòng.”(10) Giúp bá Quốc phòng có bá Táng tham máu, Táng cá chính trá, Táng cá háu cán, Táng cá Ká thuát, Táng cá công nghiáp quác phòng.

Đáng LĐ kiám soát quân đái báng các cáp áy. Cáp áy cao nhát cáa đáng bá quân đái Bác Viát là Quân áy trung áng. Trong thái kỳ chiến tranh 1946-1954, Trung áng Quân áy đáng cá thành lập năm 1946, đái thành Táng chính áy năm 1948, rái Táng quân áy năm 1952, và Quân áy trung áng tá 1961 đán 1982.

Quân áy Trung áng có nhiám vá nghián cáu và đáng đá Ban chấp hành TáĐ quyát đánh nháng ván đá vá đáng lái, nhiám vá quác phòng và quân sá, đáng thái Quân áy trung áng trác tiáp lãnh đáo Táng cá chính trá quân đái Bác Viát. Theo đáu lá đáng LĐ, Quân áy trung áng bao gám mát số áy viên ngoài quân đái do Bá chính trá chá đánh trong số các áy viên TáĐ. Trong suát thái gian chiến tranh Nam Bác (1956-1975), Võ Nguyên Giáp giá cháng cáng quân áy kiêm táng tá lánh quân đái.

Ngoài Quân áy trung áng, trong tát cả các đán vá quân đái cáa Bác Viát Nam đáu có đáng áy do mát chính áy đáng đáu. Chính áy và đáng áy nám quyán quyát đánh tát cả các sinh hoát

Các Lực Lượng Trong Nước Trong Chiến Tranh 1960-1975

Tác Giả: Trán Gia Pháng

Thứ Bảy, 05 Tháng 6 Năm 2010 10:07

---

cáa đán vá. Há tháng đáng yá và chính yá giá váng quân đái thành mát tá chác tuyát đái trung thành và váng lánh đáng LáĐ.

Quân đái Bác Viát Nam gám cá bá đái chá lác, bá đái đáa pháng, bá đái biên phòng, và đá các quân cháng lác quân, hái quân, phòng không - không quân. Tián thân cáa ngành Hái quân Bác Viát là Các phòng thá bá bián (láp 7-5-1955), Các hái quân (láp 24-1-1959) và Bá tá lánh hái quân (láp 3-1-1964). Quân cháng phòng không - không quân đá cá chính thác thành láp ngày 22-10-1963 báng cách háp nhát Bá tá lánh phòng không và Các không quân. Ngoài ra, cán cá các binh cháng Pháo binh, Công binh, Thông tin (truyán tin), Ván tái (thuác táng các háu cán). (11)

Sau năm 1954, Bác Viát Nam tái tá chác và tái huán luyán quân đái. Đán cuái năm 1956, trác khi khái đáng chián tranh xâm chiám mián Nam Viát Nam, quân đái Bác Viát Nam gám cá: 14 sá đán (308, 304, 312, 316, 320, 325, 350, 305, 324, 330, 328, 332, 335, 338); 5 trung đán bá binh đác láp, 4 sá đán pháo binh và phòng không; các trung đán, tiáu đán công binh, thông tin và ván tái.(12)

Tá năm 1957, nhà cám quyán đáng LáĐ tái cáu trúc các khu vác quân sá. Theo sác lánh sá 017-SL ngày 3-6-1957, Bác Viát Nam đá cá chia thành các quân khu nhá sau:

- Quân khu Tây Bác: gám các tánh gám Lai Châu, Sán La
- Quân khu Đông Bác: gám các tánh Láng Sán, Hái Ninh.
- Quân khu Viát Bác: gám các tánh Cao Báng, Bác Kán, Thái Nguyên, Tuyên Quang, Hà Giang Vĩnh Phúc, Phú Thá Lào Cai Yên Bái, năm 1958 thêm Láng Sán.
- Quân khu Tá Ngán: gám các tánh Thái Bình, Hái Dáng, Háng Yên, Hái Phòng, Quáng Yên, Hà Bác tá năm 1958 cá thêm Hái Ninh.
- Quân khu Háu Ngán: gám các tánh Ninh Bình, Nam Đáng, Hà Nam, Hà Tây (Hà Đông và Sán Tây háp nhát), Hòa Bình và Thanh Hóa.
- Quân khu 4: gám các tánh Nghá An, Hà Tĩnh, Quáng Bình, Vĩnh Linh.
- Thành đái Hà Nái: trác thuác bá Táng tá lánh, tá 1964 đái thành bá Tá lánh thá đá, trác thuác quân khu 3.

Năm 1958, quân khu Đông Bác giái thá, Láng Sán sát nháp vào quân khu Viát Bác; Hái Ninh sát nháp vào quân khu Tá ngán. Ngày 1-11-1963, hai quân khu Tá ngán và Háu Ngán nháp lái thành Quân khu 3.

Các Lực lượng Trong Nước Trong Chiến Tranh 1960-1975

Tài liệu: Trích Gia Phả
Thư mục: Bảy, 05 Tháng 6 Năm 2010 10:07

---

3. LỰC LƯỢNG CỘNG SẢN TỰ MIỀN NAM VIỆT NAM

Đầu tiên bắt đầu tuyển chọn, tại miền Nam Việt Nam, từ cuối năm 1956, Đảng Lao Động (LĐ) Bắc Việt ra lệnh tổ chức lại các đội vũ trang tuyên truyền tại miền Nam Việt Nam. Sau nghị quyết 15 của ban chấp hành TW ĐLĐ ở Hà Nội ngày 13-5-1959, chỉ thị về công tác tuyển chọn (tức đánh chiếm miền Nam bằng vũ lực), Đảng LĐ giao nhiệm vụ cán bộ kế hoạch quân sự tăng cường các đội vận động kích miền Nam.

Đội hình 1000 người của Đảng LĐ cũng tại Hà Nội từ ngày 5-9 đến ngày 10-9-1960, mặt trận của Đảng LĐ xác quyết kế hoạch "giải phóng" miền Nam bằng vũ lực. Đội tiên hành kế hoạch này, ngày 12-12-1960, tại Hà Nội Đảng LĐ thành lập Mặt Trận Dân Tộc Giải Phóng Miền Nam Việt Nam (MTDTGP). Ngày 20-12-1960, Đảng LĐ tổ chức ra mặt trận MTDTGP tại chi khu Đồng Minh Châu (tỉnh Tây Ninh), Nam Việt Nam và mặt trận MTDTGP đồng loạt huy động Trung ương cộng Miền Nam (TW CMN), cơ quan đội đầu tiên ban Chấp hành Trung ương Đảng LĐ tại miền Nam.(13)

Các lãnh đạo ban đầu là Võ Chí Công, Phùng Văn Cung, Huỳnh Tấn Phát là những đảng viên cộng sản hoạt động tại miền Nam. Lúc đó, luật sư Nguyễn Hữu Thọ, (14) phó chủ tịch Phong trào Hòa bình Sài Gòn ban chấp hành VNCH quyết định Công Sơn (Phú Yên). Cuối tháng 11-1961, quân du kích giải thoát cho Nguyễn Hữu Thọ, đưa về Tây Ninh và cộng Nguyễn Hữu Thọ làm chủ tịch MTDTGP trong Đội hình 1000 người vào tháng 2-1962. Phó chủ tịch là Võ Chí Công, Phùng Văn Cung, Huỳnh Tấn Phát, Ybik Aleo, đội đầu công Sơn Vàng, và Nguyễn Văn Hiếu làm tổng thư ký MTDTGP. Mặt trận DTGP ra "Tuyên ngôn" và "Chiến lược trình hành động mới đi m", mục đích đoàn kết toàn dân miền Nam Việt Nam chống chính quyền VNCH và "đấu quyết" M, và tiên tiến tiến hành đấu tranh.

Hai ban quản lý trong TW CMN là ban Quân sự và ban An ninh. Tháng 2-1961, Tổng quân ủy Đảng LĐ (sau đội thành Quân ủy trung ương) công bố quyết định thành lập Quân giải phóng miền Nam Việt Nam thành mặt trận phân chia quân đội Bắc Việt để chi phối miền Nam.

Quân giải phóng miền Nam của cộng sản Việt Nam gồm hai thành phần chính: Quân đội du kích địa phương tại các huyện, tỉnh miền Nam do các cấp ủy đảng địa phương thành lập và Quân đội chính quy của Bắc Việt chuyển vào.

Các Lực Lượng Trong Nước Trong Chiến Tranh 1960-1975

Tác Giả: Trần Gia Pháng

Thứ Bảy, 05 Tháng 6 Năm 2010 10:07

Tháng 10-1963, ban Quân sự Tối CMN dời thành Bộ Chỉ huy Quân giới phóng miền Nam.

Tháng 10-1964, đơn vị Lä điäu chỉnh nhä iä chỉnh, tách Tối CMN thành hai: Tối CMN phä trách trä cä tiäp tä Ninh Thuận vào đơn vị Cà Mau, (15) gồm 4 quân khu VI, VII, VIII và IX; tä Khánh Hòa trä ra đơn vị đäo Hải Vân là quân khu V do Võ Chí Công làm bí thư khu vực.

Tính đơn vị cuối năm 1961, täi miền Nam Việt Nam, quân chủng lục quân số näng 24,500 người và tä vä đäa phäng 100,000 quân, chia ra 70,000 người Nam phän và 30,000 người Trung phän (khu V). Lực lượng chủng số näng càng ngày càng tăng trưởng, nhät là tä năm 1964, khi đơn vị Lä quyät định nhä đäa nhäu đơn vị quân đội chính quy Bộ Chỉ huy vào Nam: Năm 1964, Bộ Chỉ huy đäa vào khoäng 10,000 quân. Trong biên chế Mùa Thân (1968), quân chủng số näng miền Nam thiät häi näng nhä, nên Bộ Chỉ huy ào tä gäi quân vào miền Nam. Cho đơn vị cuối năm 1973, quân chính quy Bộ Chỉ huy lên 100,000 và cuối năm 1974 lên 200,000 quân. (16) (Trích Việt sử địa chủng địa p 6.)

CHÚ THÍCH

1. Đoàn Thêm, Hai mươi năm qua, 1945-1964, Sài Gòn: 1965, Cali: Nxb Xuân Thu tái bản, không dời năm, tr. 82.
2. Chính Đạo, Việt Nam niên biểu 1939-1975, tập B: 1947-1954, Houston: Nxb. Văn Hóa, 1997, tr. 292.
3. Việt Nam Häng Anh, "Công binh VNCH", Việt Báo, California: ngày 2-5-2000. Điäu näy phù hợp với báo cáo "Thành tích của Quân đội Việt Nam Cộng Hòa trong thời gian 1955-1960" đăng trong Thành tích sáu năm hoạt động của chính phủ Việt Nam Cộng Hòa, Sài Gòn 1960, in täi täi California năm 2007, tr. 852. Cách phân chia trên đây bất hợp lý. Ví dụ Quân khu 1 trước năm 1954 đä cä chia thành Quân khu 1 (miän Đông Nam phän), quân khu 5 (miän Tây Nam phän) và Quân khu Thủ đô. Vì vậy cách phân chia näy sẽ thay đổi khi các đơn vị "quân đoàn" đä cä thành lập.
4. Web: -RVNAF Table.pdf Spreadsheet on troop levels and other information : A Brief Overview of the Vietnam National Army and the Republic of Vietnam Armed Forces (1952-1975) (Presented by Mr. Stephen Sherman and Mr. Bill Laurie Supplemental Material On the TTU Web Site).
5. Chính Đạo, Việt Nam niên biểu 1939-1975, Tập I-C: 1955-1963, Houston: Nxb. Văn Hóa, tr. 225.
6. Web: -RVNAF Table.pdf Spreadsheet on troop levels and other information .
7. Vùng I CT (bä chỉ huy Đà Nẵng) đä cä chia thành Khu 11 CT (Quäng Trä và Thừa Thiên, bä chỉ huy Huế), Khu 12 CT (Quäng Ngãi) và Biệt khu Quäng Đà (Quäng Nam). Khu 11 CT do Sä đoàn 1 Bộ binh phä trách. Khu 12 CT do Sä đoàn 2 Bộ binh phä trách. Biệt khu Quäng Đà do Trung đoàn 51 Bộ binh phä trách. Quân đoàn I lúc đäu có 2 sä đoàn 1 và sä đoàn 2. Về sau, có thêm sä đoàn 3 Bộ binh đäng Quäng Trä. Vùng II CT (bä chỉ huy Pleiku) gồm Khu CT 22 (Bình

Các Lữ c Lữ ng Trong N c Trong Chi n Tranh 1960-1975

Tác Giả: Tr n Gia Ph ng

Thứ Bảy, 05 Tháng 6 Năm 2010 10:07

Đ nh, Phú Yên, Phú B n, b ch huy Quy Nh n); Khu 23 CT (Darlac, Tuyên Đ c, Qu ng Đ c, Khánh Hòa, Lâm Đ ng, Bình Thu n, Ninh Thu n, Cam Ranh, b ch huy Ban Mê Thu t). Quân đoàn II có hai s đoàn là S đoàn 22 và S đoàn 23. Vùng III CT (b ch huy Biên Hòa), g m Khu CT 31 (Tây Ninh, H u Nghĩ, Long An, b ch huy Tây Ninh); Khu 32 CT (Bình Long, Ph c Long, Bình D ng, b ch huy Bình D ng); Khu 33 CT (Long Khánh, Bình Tuy, Ph c Tuy, Biên Hòa, B t khu Th đô, b ch huy Biên Hòa). Quân đoàn III có ba s đoàn là S đoàn 5, S đoàn 18 và S đoàn 25. Vùng IV CT (b ch huy C n Th) g m có Khu 41 CT (Châu Đ c, An Giang, Sadeq, Vĩnh Long, Vĩnh Bình, b ch huy (M Tho); Khu 42 CT (Kiên Giang, Phong Dinh Ch ng Thi n, Ba Xuyên, B c Liêu An Xuyên, b ch huy C n Th); Khu CT Đ nh T ng (g m Đ nh T ng, K n T ng, K n Hòa, Gò Công, b ch huy Đ nh T ng). Quân đoàn IV g m ba s đoàn là S đoàn 7, S đoàn 9 và S đoàn 21.

8. Bách khoa toàn th m Wikipedia, xem ch “Việt Nam C ng Hòa”.

9. Web: -RVNAF Table.pdf Spreadsheet on troop levels and other information .

10. B Qu c phòng CHXHCNVN, T đ n bách khoa quân s Việt Nam, Hà N i: Nxb. Quân Đ i Nhân Dân, 2004, tr. 835.(Trích nguyên văn.).

11. Tài li u v t m c n y d a vào T đ n bách khoa quân s Việt Nam, sđd.

12. B Qu c Phòng CHXHCN Việt Nam, L ch s quân đ i nhân dân Việt Nam (1944-1975), Hà N i: Nxb. Quân Đ i Nhân Dân, 2005, tr. 365.

13. Trung ng c c Miền Nam: Ngày 20-1-1951, X y Nam B đ i thành T CMN do Lê Du n làm bí th . Tháng 10-1954, T CMN đ i thành X y Nam B . H i ngh ì n th 3 Ban Ch p hành T Đ (khóa III) đ ng LĐ (ngày 23-1-1961) Hà N i, X y Nam B tr ì i thành T CMN. Các bí th T CMN là: Lê Du n (1951-1954), Nguy n Văn Linh (1961-1964), Nguy n Chí Thanh (1964-1967), Ph m Hùng (1967-1975).

14. Nguy n H u Th (1910-1996): Sinh t i làng Long Phú, nh Ch L n (nay là xã Long Phú, B n L c, tỉnh long An), du h c Pháp t năm 1921, đ tú tài năm 1929, t nghi p c nhân lu t t i Aix-en-Provence năm 1932, tr v nước năm 1933 và t p s lu t s t i M Tho và tr thành lu t s năm 1939. Ông tham gia Phong trào Hòa bình, b b t năm 1950 và đ c th năm 1953. Sau h p đ nh Genève, ông ho t đ ng trong Phong trào B o v Hòa bình t i Sài Gòn và b b t tháng 11-1954 và b đ a ra giam C ng S n (Phú Yên).

15. B ch huy ban Quân s T CMN g m có th u t ng Tr n L ng (tr ng ban), Ph m Thái B ng (chính y), th u t ng Tr n Văn Quang (ch huy tr ng các c ng võ trang gi i phóng miền Nam), Nguy n H u Xuy n (ch huy phó), Ph m Văn Xô (ph trách h u c n). Tháng 10-1963, b Chính tr và Quân y Trung ng đ ng LĐ thành p B ch huy Quân gi i phóng miền Nam và c p y đ ng đ ng c p, th ng đ c g i Quân y Miền và b T ì nh Miền. Ban lãnh đ o g m Nguy n Văn Linh, y viên Tr ng ng đ ng LĐ, bí th T C kiêm bí th Quân y Miền, trung t ng Tr n Văn Trà, phó t ng tham m u tr ng Quân đ i Nhân dân Việt Nam làm t ì nh Miền và t ng Tr n Đ làm phó chính y Miền.

16. Theo Wikipedia, Bách khoa Toàn th m . Bài “Quân gi i phóng miền Nam Việt Nam”. (trích ngày 25-12-2009). Wikipedia theo tài li u c a B t ng tham m u quân đ i B c Việt, L ch s C c tác chi n, Nxb. Quân Đ i Nhân Dân, Hà N i 2001.